

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	UNIVERSITATEA DIN CRAIOVA
1.2 Facultatea	FACULTATEA DE LITERE
1.3 Departament	ARTE ȘI MEDIA
1.4 Domeniul de studii	MUZICĂ
1.5 Ciclul de studii	LICENȚĂ
1.6 Programul de studii / Calificarea	MUZICĂ

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	MUZICĂ BIZANTINĂ D10LLML105						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. univ. dr. Antoniu ZAMFIR						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. univ. dr. Antoniu ZAMFIR						
2.4 Anul de studiu	I	2.5 Semestrul	I	2.6 Tip de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DOP

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Nr. de ore pe săptămână	2	din care: 3.2 curs	1	3.3 seminar/laborator	1
3.4 Total ore din plan înv.	28	din care: 3.5 curs	14	3.6 seminar/laborator	14
Distribuția fondului de timp					Ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					14
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					14
Pregătire seminarii / laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					14
Tutoriat					2
Examinări					3
Alte activități					-
3.7 Total ore de studiu individual					26
3.8 Total ore pe semestru					28
3.9 Numărul de credite					2

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	• --
4.2 de competențe	• --

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	• --
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> • Procentul de prezență 80 % • sală de seminar dotată corespunzător: computer, videoproiector, sistem audio, pian.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1.1 Identificarea și definirea conceptelor teoretice muzicale;</p> <p>C1.2 Explicarea și interpretarea conceptelor teoretice muzicale;</p> <p>C1.3. Aplicarea conceptelor, teoriilor, metodelor în cadrul pieselor aplicative realizate la clasă;</p> <p>C1.4. Evaluarea critică a conceptelor, metodelor și instrumentelor de lucru de natură teoretică muzicală în conformitate cu cele mai noi cercetări în domeniu;</p> <p>C1.5. Valorificarea conceptelor, teoriilor și metodelor de factură teoretică muzicală în studiul partiturilor vocale.</p>
Competențe transversale	<p>2.1 Proiectarea, organizarea, desfășurarea, coordonarea și evaluarea unui eveniment artistic/unei unități de învățare, inclusive a conținuturilor specifice din programa disciplinelor muzicale.</p> <p>2.2 Autoevaluarea obiectivă a nevoii de formare profesională în scopul inserției și adaptabilității la cerințele pieței muncii.</p>

7. Rezultatele învățării

7.1 Cunoștințe	Studentul/absolventul identifică și descrie caracteristicile diferitelor culturi, stiluri, genuri și forme muzicale, în corelație cu alte domenii artistice și/sau aspecte istorice, cu referire în mod deosebit la repertoriul specific.
7.2 Aptitudini	Studentul/absolventul clasifică argumentat lucrări muzicale (cu specific și nivel de complexitate variabil, în funcție de specializare), pe baza caracteristicilor stilistice și arhitectonice, luând în considerare contextul istoric și cultural.
7.3 Responsabilitate și autonomie	Studentul/absolventul se integrează în contexte artistice și sociale diverse, aplicând cunoștințele referitoare la stiluri, genuri, forme și tradiții muzicale pentru a-și fundamenta și adapta propria activitate muzical-artistică.

8. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

8.1 Obiectivul general al disciplinei	<p>FINALITĂȚI</p> <p>1. Asmilarea unor cunoștințe generale de istorie a muzicii bisericești de tradiție bizantină din spațiul românesc în general și din spațiul transilvănean în special</p> <p>2. Însușirea elementelor de bază privind notația muzicală psaltică și liniară</p> <p>3. Formarea deprinderilor practice de cântare bisericească de strună și corală</p> <p>4. Formarea deprinderilor practice privind recitativul liturgic</p>
8.2 Obiectivele specifice	<p>II. OBIECTIVE SPECIFICE</p> <p>1. Dezvoltarea însușirilor de interpretare și înțelegere a muzicii în general și a muzicii bisericești în special.</p> <p>2. Aprofundarea cunoștințelor de teorie muzicală (psaltică și liniară) în vederea însușirii cântărilor bisericești și laice.</p> <p>3. Cunoașterea celor opt glasuri bisericești, irmologic și stihiraric</p> <p>4. Însușirea cunoștințelor pedagogice și muzicale în vederea învățării credincioșilor a cântărilor necesare cultului.</p> <p>5. Cunoașterea trecutului istoric al cântării Bisericii creștine în general și al Bisericii Ortodoxe Române, în special.</p> <p>6. Pregătirea muzicală teoretică și practică necesară unui viitor preot, profesor de religie, cântăreț sau dirijor de cor bisericesc.</p> <p>7. Însușirea cunoștințelor de tipic bisericesc (rânduiala Vecerniei, rânduiala Sfintei Liturghii) necesare însușirii corecte a cântărilor bisericești.</p>

9. Conținuturi

9.1 Curs / seminar	Metode de predare	Observații
<p>1. <i>Curs</i>: Generalități despre muzica bisericească bizantină (izvoare, semiografie, moduri) și pătrunderea acesteia la români; reprezentanți din secolele VIII-XVIII (melozi și imnografi bizantini); primele traduceri românești de cântări bisericești (începutul sec. XVIII); melodii specific românești păstrate până astăzi; reforma chrysantică și notația modern psaltică.</p> <p>Seminar: Audiții muzicale din principalele etape stilistice ale muzicii bisericești la români</p> <p>2. <i>Curs</i>: Semiografia muzicii psaltice (semnele vocale, semnele temporale, semnele consonante, foralele); scări și moduri psaltice, stiluri, formule, cadențe;</p> <p>Seminar: Exerciții de solfegiere pe ambele notații muzicale</p> <p>3. <i>Curs</i>: Sunetul și însușirile lui; valori și pauze; măsuri binare, ternare și mixte; sincopa și contratimpul; alterații.</p> <p>Seminar: Noțiuni elementare de teorie și solfegiu</p> <p>4. <i>Curs</i>: Formarea gamelor cu diezi și bemoli; game majore și minore; game sinonime, omonime și enarmonice</p> <p>Seminar: Solfegii în gamele tonalităților cu un diez și un bemol</p> <p>5. <i>Curs</i>: Termenii de mișcare și de nuanțare cei mai utilizați.</p> <p>Seminar: Solfegii în gamele tonalităților cu doi diezi și doi bemoli</p> <p>6. <i>Curs</i>: Cărțile de cult din Biserica Ortodoxă Română. Rânduiele tipiconale privitoare la Vecernie</p> <p>Seminar: Exerciții practice de mânuire a Octoihului I</p> <p>7. <i>Curs</i>: Cântările Sfintei Liturghii I: Ectenia mare, Antifoanele (în variantă uniformizată și în varianta transilvăneană)</p> <p>Seminar: Rânduiala Sfintei Liturghii a Sfântului Ioan Gură de Aur</p> <p>8. <i>Curs</i>: Cântările Sfintei Liturghii II: Veniți să ne închinăm – Heruvicul (în varianta uniformizată și în varianta transilvăneană)</p> <p>Seminar: Rânduiala Sfintei Liturghii a Sfântului Vasile cel Mare</p> <p>9. <i>Curs</i>: Cântările Sfintei Liturghii III: Răspunsurile mari – Axionul duminical (în varianta uniformizată și în varianta transilvăneană)</p> <p>Seminar: Recapitularea cântărilor Sfintei Liturghii în ambele variante</p> <p>10. <i>Curs</i>: Cântările Sfintei Liturghii IV: Chinonicul – Cântările finale (în varianta uniformizată și în varianta transilvăneană)</p> <p>Seminar: Chinonice</p> <p>11. <i>Curs</i>: Despre glasurile bisericești</p> <p>Seminar: Exerciții aplicative de mânuire a Octoihului II</p> <p>12. <i>Curs</i>: Rânduiele tipiconale privitoare la slujba vecerniei</p> <p>Seminar: Vecernii speciale din cultul ortodox</p> <p>13. <i>Curs</i>: Glasul I stihiraric: stihirile, Dogmatica</p> <p>Seminar: Exerciții aplicative la glasul I stihiraric</p> <p>14. <i>Curs</i>: Glasul I irmologic: stihoavna, troparele</p> <p>Seminar: Exerciții aplicative la glasul I irmologic</p>	<p>Prelegere, expunere, exemplificare, exersare asistată, conversație euristică, audiții muzicale comentate, dialog de analiză a interpretării muzicale, studiu practic, alte metode interactive</p>	

Bibliografie:

1. Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, *Istoria muzicii bisericești la români*, Editura Basilica, București, 2010
2. *Dicționar de muzică bisericească românească*, Editura Basilica, București, 2013
3. Prof. N. Lungu, Pr. Prof. Gr. Costea, Prof. I. Croitoru, *Gramatica muzicii bisericești psaltice*, București, 1951 (1993, 1997).
4. Nicolae Lungu, *Muzica liniară (teorie și solfegii)*, volum îngrijit de N. Moldoveanu, Constantin Drăgușin și Victor Frangulea, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București, 2003.
5. *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări bisericești*, Editura Institutului Biblic și de Misiune al Bisericii Ortodoxe Române, București 1992, 1999, 2006.
6. *Anastasimatarul Uniformizat – Vecernierul*, București, 2002 (Ediție îngrijită de Pr. Prof. Dr. Nicu Moldoveanu, Pr. Lect. Drd. Victor Frangulea, Diac. Prof. Drd. Stelian Ionașcu).
7. Dimitrie Cunțanu, *Cântările bisericești după melodiile celor opt glasuri*, Viena, 1890 și Sibiu 1943
8. Pr. Prof. Dr. Vasile Stanciu, *Muzica Bisericii Ortodoxe din Transilvania*, Editura Presa Universitară Clujeană, Cluj, 1996.
9. Vasile Stanciu, *Anastasimatarul, sau cântările Vecerniei de Sâmbătă seara și ale Utreniei de duminică dimineața compuse și fixate pe notație liniară după melodiile celor opt glasuri, notate de preotul Dimitrie Cunțanu*, Editura Reîntregirea, Alba Iulia, 2010
10. *Cântările Sfintei Liturghii și alte cântări liturgice la sărbătorile de peste an*, Antologie de texte muzicale alcătuită de Pr. prof. univ. dr. Vasile Stanciu, Ed. a II-a, Editura Renașterea, Cluj-Napoca, 2011
11. Pr. Prof. Vasile Stanciu, *Slujbele Sfinților Români din Transilvania și alte cântări bisericești*, Editura Arhiepiscopiei Ortodoxe a Vadului, Feleacului și Clujului, Cluj-Napoca, 1990.

10. Coroborarea/validarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Alcătuirea seminarului de *Muzică bisericească și Ritual* a avut în vedere adaptarea la cerințele actuale academice, conținutul fiind în concordanță cu cel adoptat și în alte centre universitare din țară.

11. Evaluare

Tip activitate	11.1 Criterii de evaluare	11.2 Metode de evaluare	11.3 Pondere din nota finală
11.4 Curs	Volumul și corectitudinea cunoștințelor și deprinderilor practice Capacitatea de interpretare a cântărilor predate, Asimilarea informațiilor cu caracter teoretic Rigoarea științifică a limbajului muzical	Evaluare orală	60 %
11.5 Seminar	Participare activă la activitățile musical liturgice din facultate și de pe terenul misionar-parohial	Evaluare orală	20%
	Verificarea continuă prin activitatea la orele de seminar Participare activă la repetițiile Ansamblului coral	Evaluare orală	20%

11.6 Standard minim de performanță 50 % rezultat după însumarea punctajelor conform pct. 3

- Cunoașterea și însușirea temelor studiate

- Competențe minime de interpretare a cântărilor sf. Liturghii

Folosirea limbajului teologic specific ortodox în prezentarea diverselor elemente din cadrul activității muzical-religioase.

Cerințe minime pentru nota 5:

- Deținerea elementelor de conținut fundamentale pe baza cursului predat și pus la dispoziție
- Susținerea obligatorie a referatului de seminar
- activitatea la curs și seminar (stabilită)

Cerințe pentru nota 10:

- Cunoașterea excelentă a conținutului pe baza cursului
- Aprofundarea răspunsurilor prin executarea unor cântări liturgice la sala de seminar sau la biserică

Data completării

Semnătura titularului de curs

Semnătura titularului de seminar

23.09.2025

Data avizării în departament

Semnătura directorului de departament

24.09.2025